



ALGEMENE LEDENVERGADERING

I. HUISHOUDELIJK DEEL

II. UITREIKING DISSERTATIEPRIJS 2024-2025

III. WETENSCHAPPELIJK DEEL: RAPPORT 'VERANTWOORD BELASTEN'

15 juni 2026



Koninklijke Vereniging voor
Belastingwetenschap



BUITENLANDS RECHT IN BELASTINGZAKEN

Voorbeeld doorwerking van buitenlands recht



Voorbeeld doorwerking van buitenlands recht

Artikel 4 OESO-modelverdrag

“For the purposes of this Convention, the term ‘resident of a Contracting State’ means any person who, under the laws of that State, is liable to tax therein by reason of his domicile, residence, place of management or any other criterion of a similar nature, (...).”



Voorbeeld doorwerking van buitenlands recht

Vgl. Rb. Den Haag 20 maart 2025,
ECLI:NL:RBDHA:2025:6307, V-N
2025/30.8



Hoezo buitenlands recht in Nederlandse belastingzaken?

*Nederlandse rechter
past in Nederlandse zaken
Nederlands belastingrecht toe*



Hoezo buitenlands recht in Nederlandse belastingzaken?

Twee redenen

1. Veel Nederlandse belastingbepalingen knopen aan bij de juridische werkelijkheid in het buitenland.



Hoezo buitenlands recht in Nederlandse belastingzaken?

Twee redenen

1. Veel Nederlandse belastingbepalingen knopen aan bij de juridische werkelijkheid in het buitenland.
2. Als buitenlands recht 'doorwerkt' dan moet de Nederlandse rechter dit ambtshalve toepassen.



Voorbeeld verplichte toepassing (1/2)

HR 19 januari 2024, BNB 2024/36 (*Dividend stripping*),
rov. 4.4.9

“Gelet op hetgeen hiervoor in 4.4.1 is overwogen, staat vast dat op het moment van uitkering van de dividenden de desbetreffende AEX-aandelen in opdracht van de grootmoeder in het effectendepot van belanghebbende bij de bank/bewaarder in Frankrijk waren geplaatst. In dit geval moet dus naar Frans giraal-effectenrecht worden beoordeeld wie, telkens op het moment dat op de desbetreffende AEX-aandelen dividend werd uitgekeerd, heeft te gelden als houder van de AEX-aandelen die bij de bank/bewaarder in Frankrijk in het girale systeem zijn opgenomen.”

Hoge Raad oordeelt in nadeel van fiscus, boetes dividendstrippen onzeker

 Gerben van der Marel



Het hoofdkantoor van ABN Amro, de bank die een rol speelt in de zaak. ANP / Harold Versteeg

In het kort

- De Hoge Raad veegt een hard oordeel van het hof over dividendstrippen van tafel.
- Dat is een tegenslag voor de fiscus die er ongekend veel werk in heeft zitten.
- Voor beschuldigen biedt het arrest aanknopingspunten om zich te verdedigen.

Voorbeeld verplichte toepassing (2/2)

HR 19 januari 2024, BNB 2024/36 (*Dividend stripping*),
rov. 4.4.10

“De bestreden uitspraak geeft niet ervan blijk dat het Hof met toepassing van Frans recht de vraag heeft beantwoord of belanghebbende telkens houder van de AEX-aandelen, en daarmee gerechtigde tot het dividend was. Middel 1 slaagt dan ook voor zover het betoogt dat het Hof heeft verzuimd die vraag te beoordelen naar Frans recht. Middel 1 voor het overige behoeft geen behandeling.”

Hoge Raad oordeelt in nadeel van fiscus, boetes dividendstrippen onzeker

 Gerben van der Marel



Het hoofdkantoor van ABN Amro, de bank die een rol speelt in de zaak. ANP / Harold Versteeg

In het kort

- De Hoge Raad veegt een hard oordeel van het hof over dividendstrippen van tafel.
- Dat is een tegenslag voor de fiscus die er ongekend veel werk in heeft zitten.
- Voor beschuldigen biedt het arrest aanknopingspunten om zich te verdedigen.

Wat als relevantie buitenlands recht wordt miskend? (1/2)

Adviseur mogelijk aansprakelijk...

Hof Amsterdam 12 mei 2026,
ECLI:NL:GHAMS:2026:1289.

JURIDISCH

Dj Tiësto wint miljoenenzaak tegen advocatenkantoor Greenberg Traurig

Bart Mos en Paulien Sewuster
Amsterdam

Het Amerikaanse advocatenkantoor Greenberg Traurig (GT) moet Tijs Verwest – beter bekend als dj Tiësto – \$17 mln betalen, heeft het Gerechtshof Amsterdam gisteren bepaald. GT overweegt in cassatie te gaan.

Volgens het hof is het advocatenkantoor tekortgeschoten bij de advisering van de dj. Zodoende heeft Verwest gebruik moeten maken van een inkeerregeling bij de Amerikaanse belastingdienst, IRS. Daardoor betaalde de dj een boete en een naheffing van bijna \$17 mln aan de IRS.

De dj deed, op advies van 'fiscalist van de sterren' Frank Butselaar, aanvankelijk onjuiste aangiften over de jaren dat hij in de Verenigde Staten woonde. Hij betaalde daar geen belasting over inkomsten die hij buiten de VS genoot, aangezien die ontvangen werden door zijn trust op het fiscaal aantrekkelijke Guernsey.

Dat was volgens de Amerikaanse belastingwetgeving onterecht; de dj was sinds 2012 fiscaal inwoner van de VS, omdat hij daar te veel dagen verbleef. Om de kwestie met de IRS recht te breien betaalde Tiësto \$16.988.952,70. Voor dat bedrag stelde



Tijs Verwest, bekend als dj Tiësto, eerder dit jaar bij het Gerechtshof Amsterdam.

FOTO: JORIS VAN GENNIP/ANP

Wat als relevantie buitenlands recht wordt miskend? (2/2)

Eerder Rb. Amsterdam 31 juli 2024, ECLI:NL:RBAMS:2024:4597, rov. 5.13 :

“Uit hoofde van zijn rol als global tax coordinator was [naam 1] wél gehouden om voldoende en deugdelijke informatie en advies in te (laten) winnen over de inhoud van het Amerikaanse belastingrecht. Een redelijk handelend en redelijk vakbekwaam vakgenoot dient zich immers ervan te vergewissen dat hij over alle relevante informatie beschikt en dat hij zo nodig informatie en advies inwint. Om een goede invulling te kunnen geven aan zijn rol als coördinerend belastingadviseur was het in dit geval noodzakelijk dat [naam 1] ook de beschikking had over informatie over het Amerikaanse belastingrecht. Inherent aan de internationale fiscale structuur die [naam 1] coördineerde, waren grensoverschrijdende aspecten. In dit geval speelde het Amerikaanse belastingrecht een belangrijke rol vanwege de SPT-limiet en het potentieel fiscaal inwonerschap van de VS van [eiser] .”

Wanneer werkt buitenlands recht door?

Stelling: vreemd recht duikt op de vreemdste plekken op.

Belangrijke categorieën:

1. Onderworpenheid aan buitenlandse heffing;
2. Beoordeling of buitenlandse heffing redelijk is;
3. Tegengaan van kwalificatieverschillen tussen Nederland en buitenland; en
4. Transparantie van buitenlandse rechtsvormen.



“On those remote pages [of ‘a certain Chinese encyclopedia’] it is written that animals are divided into (a) those that belong to the Emperor, (b) embalmed ones, (c) those that are trained, (d) suckling pigs, (e) mermaids, (f) fabulous ones, (g) stray dogs, (h) those that are included in this classification, (i) those that tremble as if they were mad, (j) innumerable ones, (k) those drawn with a very fine camel’s hair brush, (l) others, (m) those that have just broken a flower vase, (n) those that resemble flies from a distance.”

~JORGE LUIS BORGES

azquotes.com

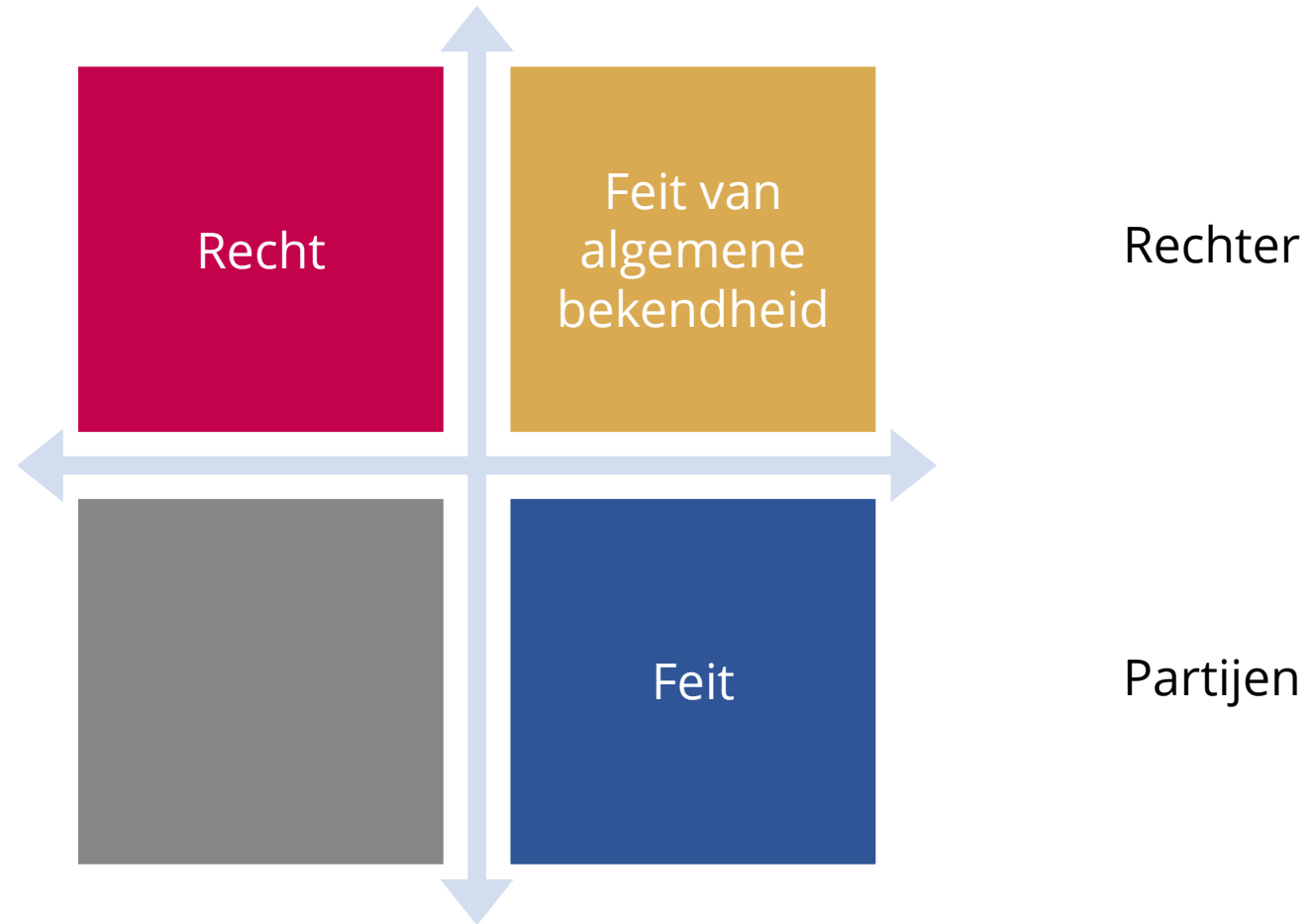
Procesrechtelijke bijzonderheden | inleiding

Belangrijke voorvraag: is buitenlands recht (a) feit of (b) recht?

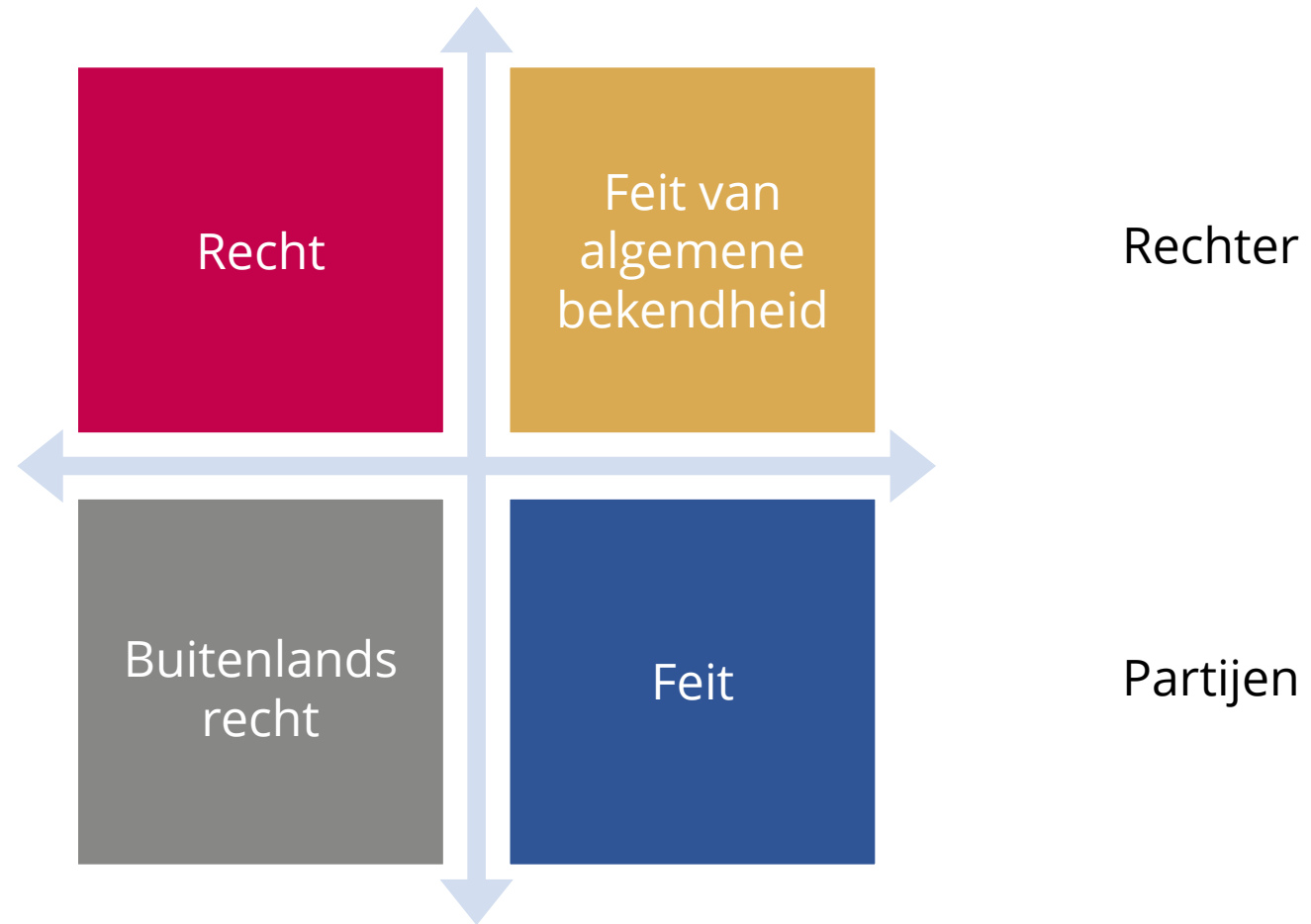
Antwoord belangrijk voor:

- a. rolverdeling tussen partijen en de rechter, zie art 8:69 Awb lid 2 en 3:
 - *De bestuursrechter vult ambtshalve de rechtsgronden aan.*
 - *De bestuursrechter kan ambtshalve de feiten aanvullen.*
- b. omvang toetsing in cassatie (schending van het recht versus onbegrijpelijkheid).

Buitenlands recht: feit of recht?



Buitenlands recht: feitbenadering



Voorbeeld feitbenadering: Verenigd Koninkrijk (1/2)

Zaak Archer Shee (jaren '20 vorige eeuw); 2x bij House of Lords:

- Lady Archer-Shee genoot inkomsten uit een trust in New York (opgericht door vader).
- Geschil over transparantie trust: trustvermogen toerekenbaar aan Lady Archer-Shee?
- *Baker v. Archer-Shee*: niets gesteld over de inhoud van het New Yorkse trustrecht door Archer-Shee.
- Om die reden werd het New Yorkse recht geacht gelijk te zijn aan Engels recht dus belast.



Voorbeeld feitbenadering: Verenigd Koninkrijk (2/2)

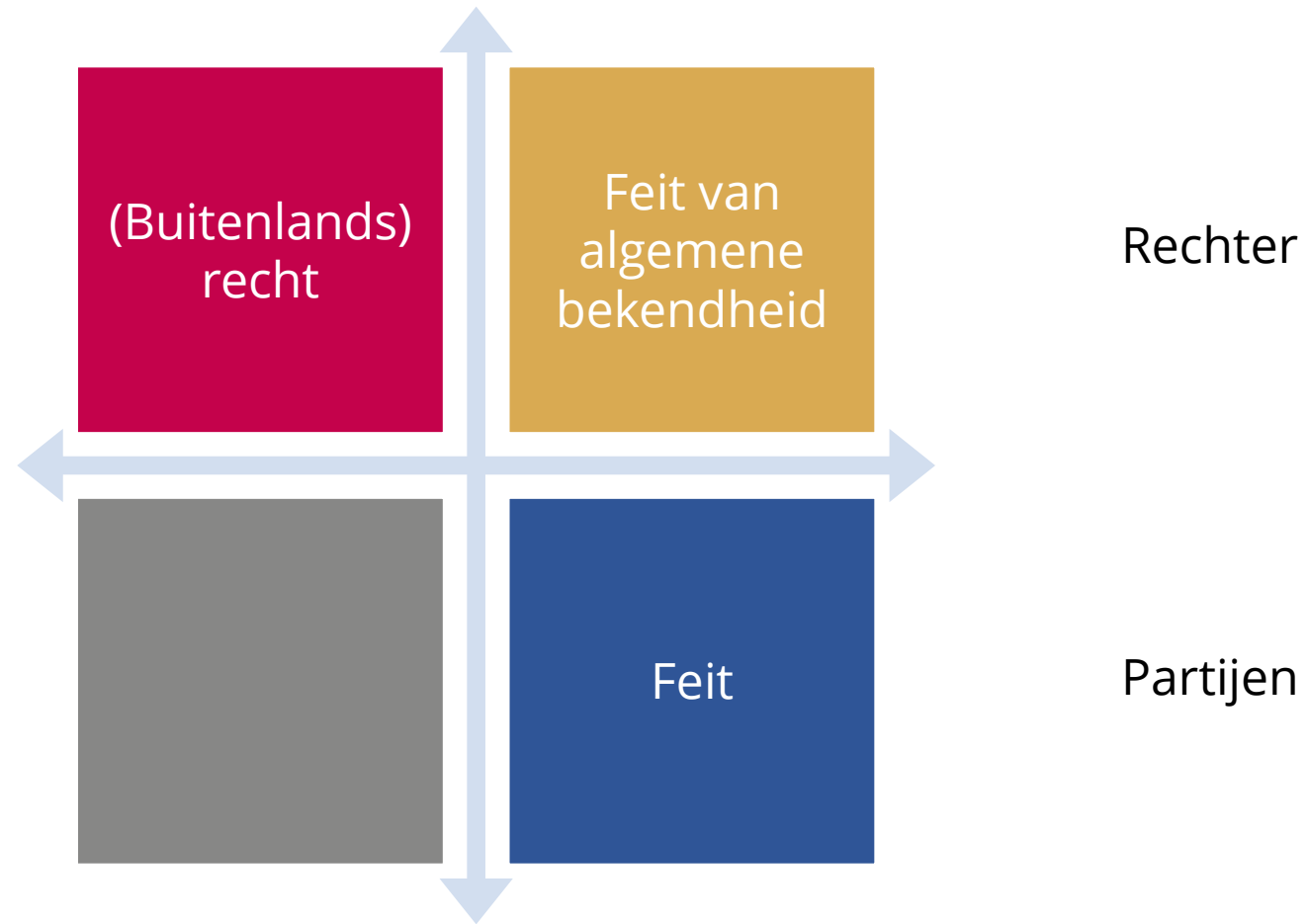
Ronde 2, dit keer met partijdeskundige → Garland v Archer-Shee:

“Mr. Richard Powell, a member of the Bar of the State of New York and Professor of Law at Columbia University Law School in the City of New York and a person skilled in the law of the State, especially that part of that law which relates to trusts, gave the following evidence (...).

This opinion was confirmed by a member of a legal firm of old standing in New York, and is uncontradicted. (...)

Now, in the present case, the law of New York has been enquired into and we have heard the testimony of the lawyers examined. In face of that testimony it seems to me quite an impossibility to hold that, according to that law, there is a specific equitable interest in the beneficiary in each parcel of securities, stocks, etc.”

Buitenlands recht: rechtbenadering



Gevolgen rechtbenadering

1. Rechter is verplicht inhoud buitenlands recht vast te stellen en toe te passen (*ius curia novit*).
2. Rechter is niet gebonden aan gedeelde of onbetwiste partijstandpunten.
3. Toepassing buitenlands recht is géén bewijskwestie (*iuridica non sunt probanda*).

Partijen hoeven de inhoud van buitenlands recht dus niet aannemelijk te maken of zelfs te stellen.

Methoden voor vaststelling inhoud buitenlands recht

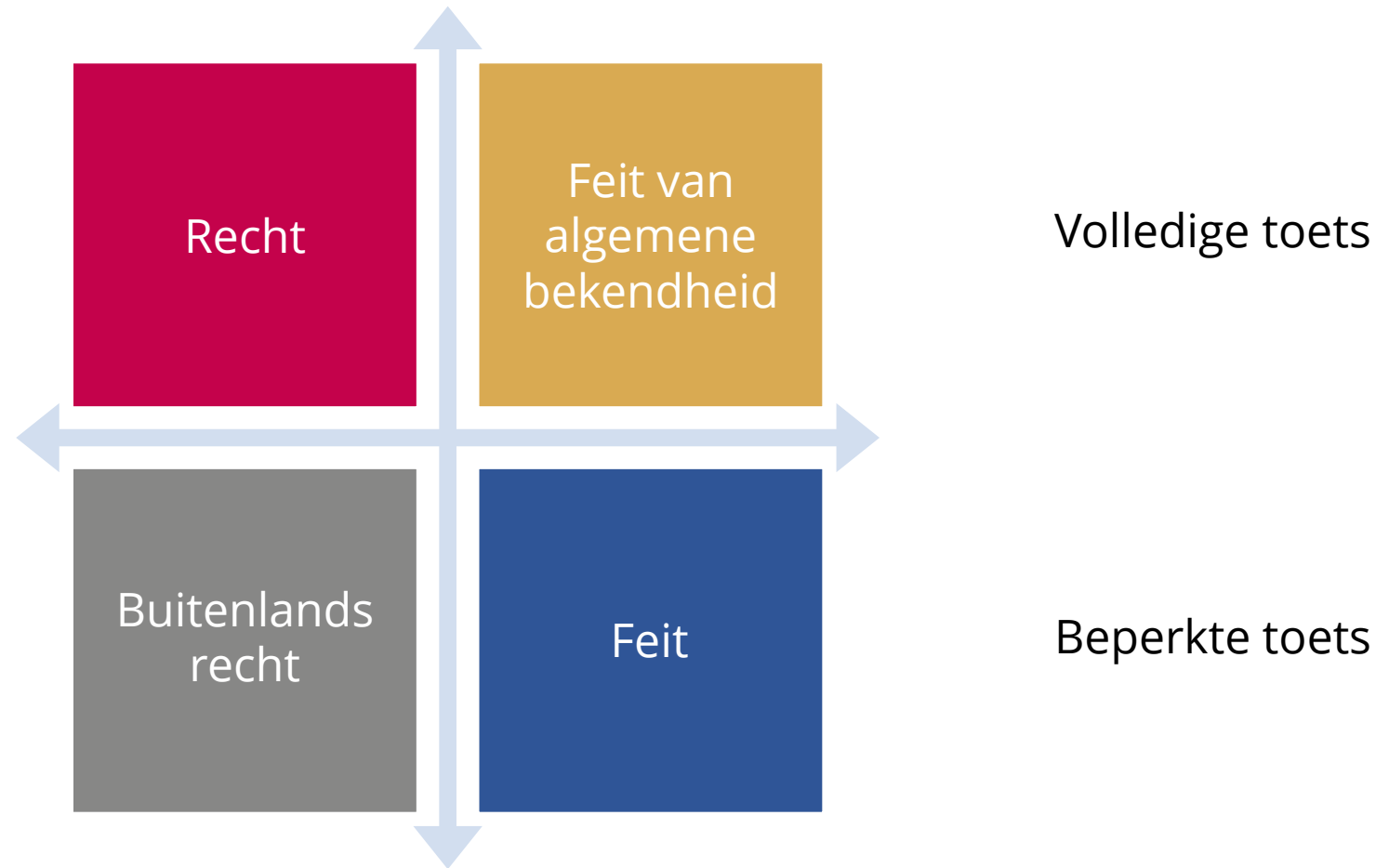
Opties voor de rechter

1. Zelf doen.
2. Vraag het aan partijen.
3. Vraag het aan derden:
 - Gerechtsdeskundigen (IBFD of Internationaal Juridisch Instituut voor buitenlands privaatrecht).
 - Partijdeskundigen (*hired guns* of niet).
 - Rechterlijke samenwerkingsverbanden.

N.B. dit werkt niet fundamenteel anders in andere landen:

- Duitsland: uitgesproken voorkeur voor *gerechtsdeskundigen*
- VK & VS: uitgesproken voorkeur voor *partijdeskundigen*

Buitenlands recht in cassatie (1/2)



Buitenlands recht in cassatie (2/2)

- Art 79, lid 1, aanhef en onder b RO:
 *“De Hoge Raad vernietigt handelingen, arresten, vonnissen en beschikkingen:
 (...) b. wegens schending van het recht met uitzondering van het recht van vreemde staten.”*
- Géén rechtsklachten mogelijk over de toepassing van buitenlands recht.
 → Dus niet: hof heeft Duits recht verkeerd toegepast.
- Motiveringsklachten zijn wél mogelijk.
 → Dus wel: oordeel hof over Duits recht is onbegrijpelijk want...

Totstandkoming toetsingsverbod in 79 RO

- *‘verkeerde toepassing of schending der wet’ werd gewijzigd in ‘schending van het recht’*
 - Maar wel *‘met uitzondering van het recht van vreemde staten’*
- 3 redenen voor onttrekking vreemd recht aan cassatiecontrole:
 - i. Nederlandse rechtseenheid niet in geding;
 - ii. HR kan er niet met ‘hetzelfde gezag’ over spreken;
 - iii. Te veel werk voor één kamer.
- Verzet Baeten c.s.: *‘Wat de lagere rechter moet doen, geloof ik, dat men de Hoge Raad niet mag onmogelijk maken’*



Mogelijkheid van de motiveringsklacht

- Minister Beerman biedt mogelijkheid voor controle in 'exceptionele gevallen'
- Controle via motiveringsklachten bij:
 - i. Divergerende rechtspraak over dezelfde rechtsvraag
 - ii. Een duidelijke misslag van de lagere rechter
 - Uitspraak in strijd met een 'duidelijke wetsbepaling'
- Wat zien we in de rechtspraak?



Motiveringsklachten in de praktijk (1/3)

Controle van motivering was beoogd voor
'exceptionele gevallen', namelijk als

1. verschillende rechters verschillend oordelen over dezelfde kwestie naar buitenlands recht.
2. sprake is van een duidelijke misslag (bijv. een uitspraak in strijd met een duidelijke wetsbepaling).

Motiveringsklachten in de praktijk (2/3)

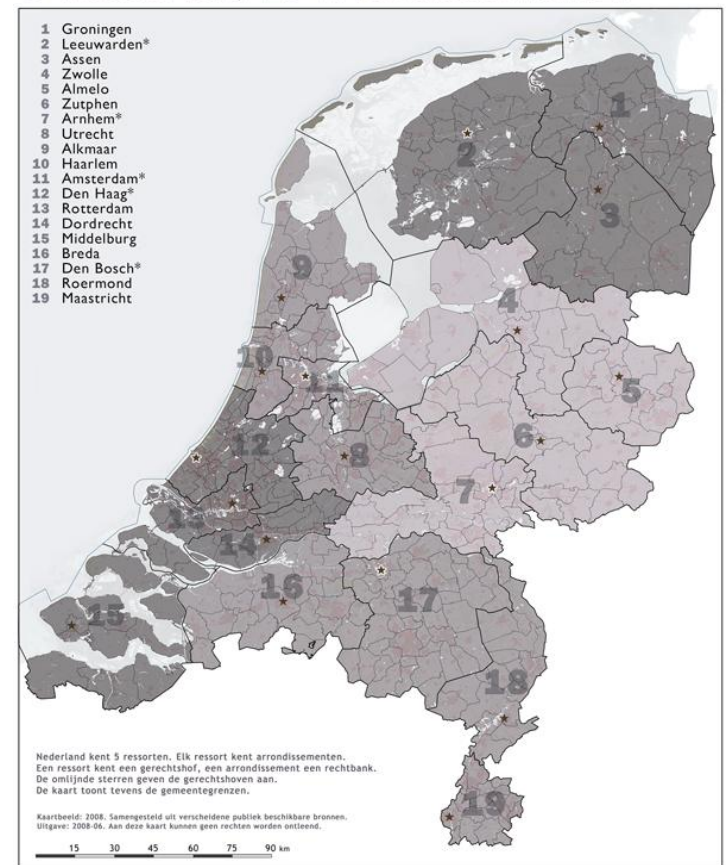
Controle van motivering was beoogd voor
'exceptionele gevallen', namelijk

~~1. verschillende rechters verschillend oordelen over
dezelfde kwestie naar buitenlands recht.~~

HR liet van elkaar afwijkende beslissingen allebei in
stand.

Zie HR *BNB* 1970/157; HR *BNB* 1972/155
(Indonesische pensioenen).

5 Ressorten, **19** Arrondissementen



Motiveringsklachten in de praktijk (3/3)

Controle van motivering was beoogd voor
'exceptionele gevallen', namelijk als

- ~~1. verschillende rechters verschillend oordelen over dezelfde kwestie naar buitenlands recht.~~
- ~~2. sprake is van een duidelijke misslag (bijv. een uitspraak in strijd met een duidelijke wetsbepaling).~~

HR 16 januari 2009, *BNB* 2009/92 & 93 (1/2)

- Geschillen over onderworpenheid belanghebbende in resp. Sri Lanka en Griekenland.
- Er waren tamelijk oppervlakkige stukken ingebracht die duiden op onderworpenheid.
- In beide zaken oordeelde hof dat de belanghebbende onderworpen was.
- Staatssecretaris ging in cassatie (HR *BNB* 2009/93, rov. 3.5.1):

“Het middel betoogt ten slotte dat 's Hof's slotsom dat belanghebbende is onderworpen aan de Griekse belasting, ontoereikend is gemotiveerd en onbegrijpelijk is, aangezien deze slechts berust op een tweetal summiere passages uit publicaties waaruit de precieze inhoud van de Griekse wetgeving niet kan worden afgeleid, en aangezien het Hof geen enkele betekenis heeft toegekend aan het feitelijk niet in Griekenland aan de belasting onderworpen zijn van belanghebbende, noch aan het ontbreken van enig stuk afkomstig van de Griekse belastingdienst.”

HR 16 januari 2009, *BNB* 2009/92 & 93 (2/2)

HR 16 januari 2009, ECLI:NL:HR:2009:BG9878, *BNB* 2009/92, rov. 3.7 (*Sri Lanka*):

“s Hofs oordeel dat de inhoud van het Sri Lankaanse recht juist is omschreven in de opinie van het IBFD, behoefde geen nadere motivering nu zulks door geen van beide partijen werd bestreden. Aangezien door de Inspecteur of belanghebbende voor het Hof ook geen andere informatie omtrent de Sri Lankaanse wetten was aangedragen die tot twijfel zou kunnen leiden omtrent de juistheid van de IBFD-opinie, behoefde het Hof geen nader onderzoek in te stellen naar de inhoud van de Sri Lankaanse wetgeving, dit laatste ook niet in verband met de omstandigheid dat uit de opinie niet bleek dat "year of assessment" stond voor kalenderjaar, nu beide partijen hadden doen blijken uit te gaan van een criterium van 183 of meer dagen per kalenderjaar. (...).”

Tussenconclusie: oneigenlijke stelplicht

- Leer is helder:
 - buitenlands recht is 'recht' zodat...
 - ... voor de inhoud daarvan géén stelplicht zou moeten gelden.
- Maar in rechtspraak wordt toch van partijen verlangd dat zij hun beroep op buitenlands recht onderbouwen. Doen zij dat niet dan verwerken zij hun recht om daarover te klagen in cassatie.
- Voor buitenlands recht geldt dus een



Aanbeveling voor wetgever

Nu er toch een 'oneigenlijke stelplicht' geldt...

... wijzig artikel 8:69 lid 2 Awb als volgt:

'De bestuursrechter vult ambtshalve de rechtsgronden aan. Tot ambtshalve aanvulling van het recht van vreemde staten is de bestuursrechter evenwel niet verplicht.



Beste advies

S.J. Schaafsma in zijn noot bij HR 16 oktober 2015,
ECLI:NL:HR:2015:3092, *JBPr* 2017/44:

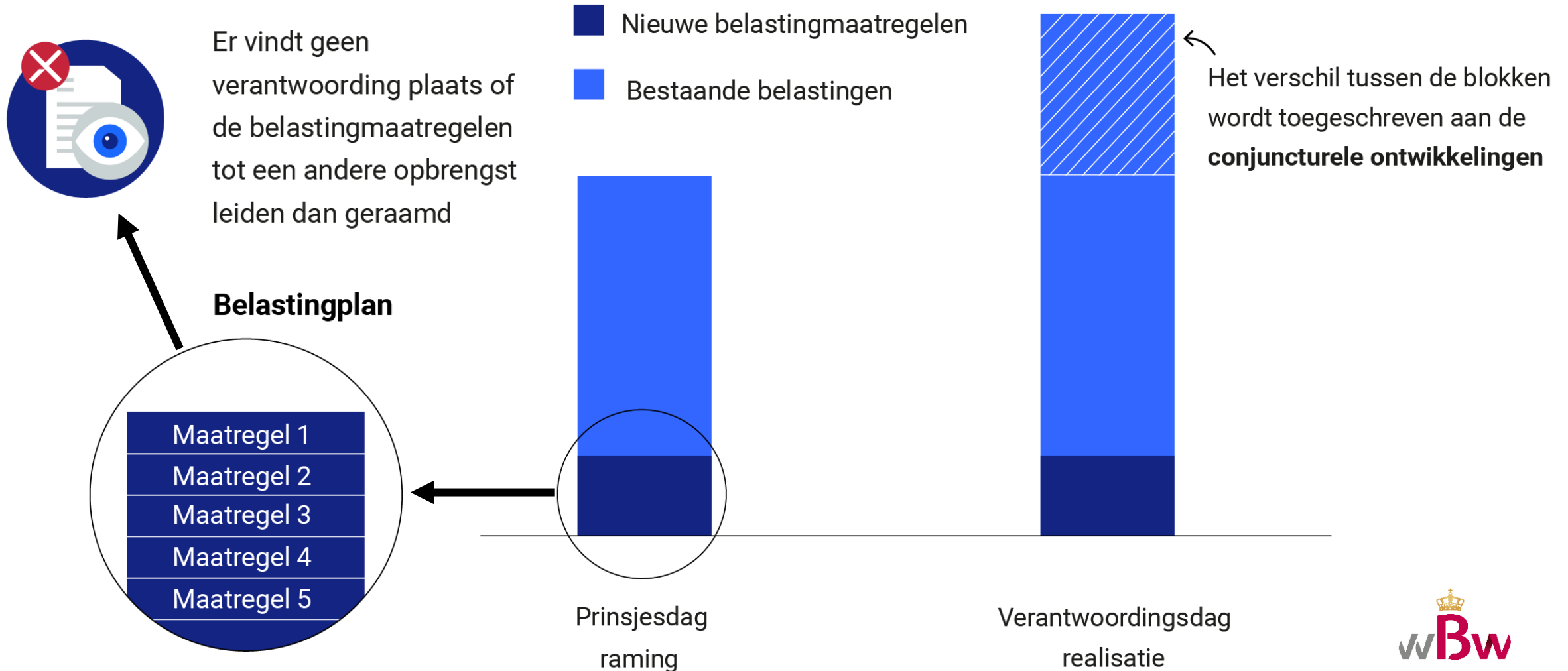
*“De moraal van dit verhaal. Voor advocaten: wie zich beroept op
buitenlands recht, doet er verstandig aan over dat buitenlandse recht
voldoende te stellen en dat te onderbouwen met wetgeving,
rechtspraak en literatuur.”*



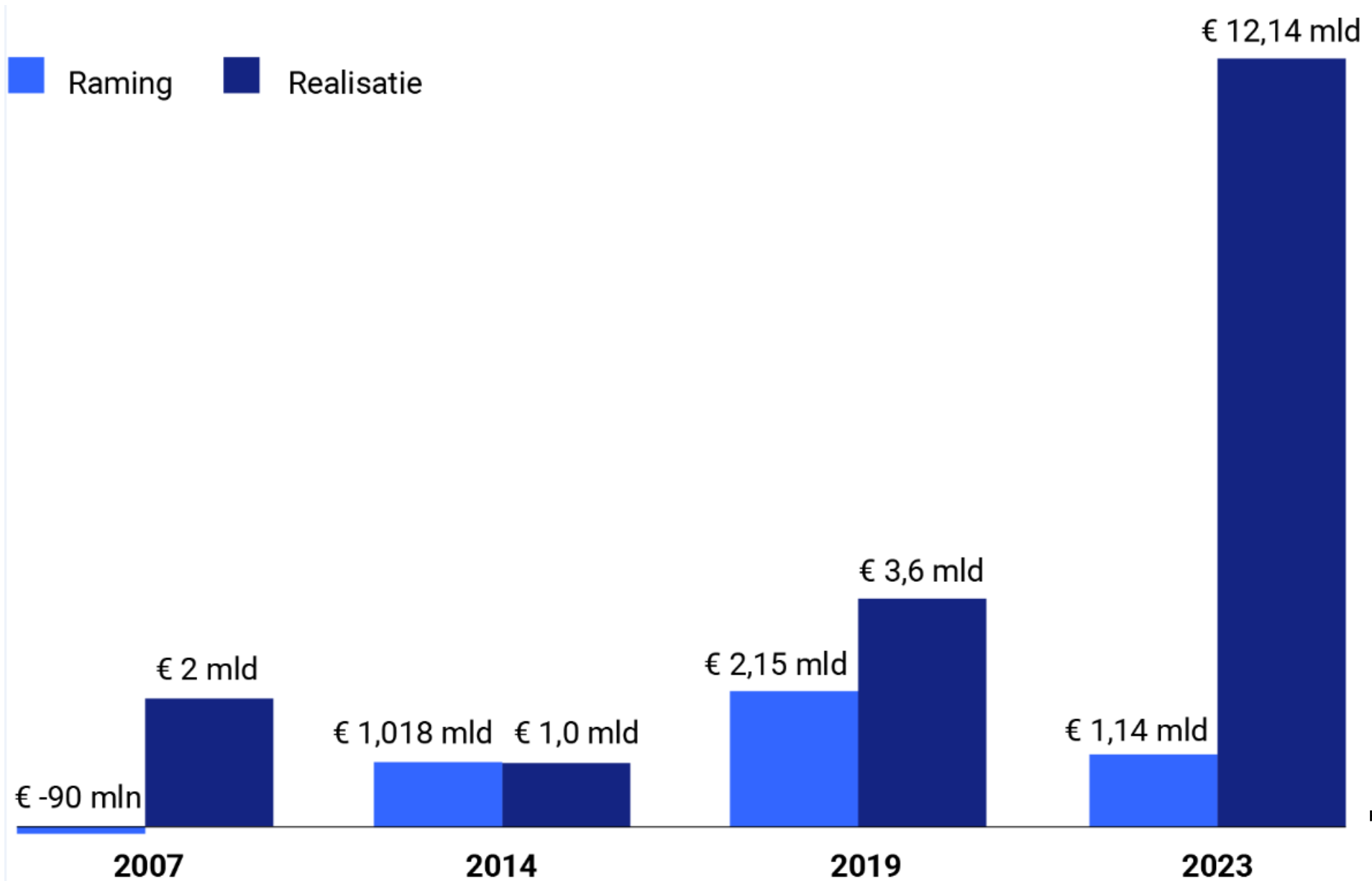
VERANTWOORD BELASTEN

Voor een beter belastingbeleid

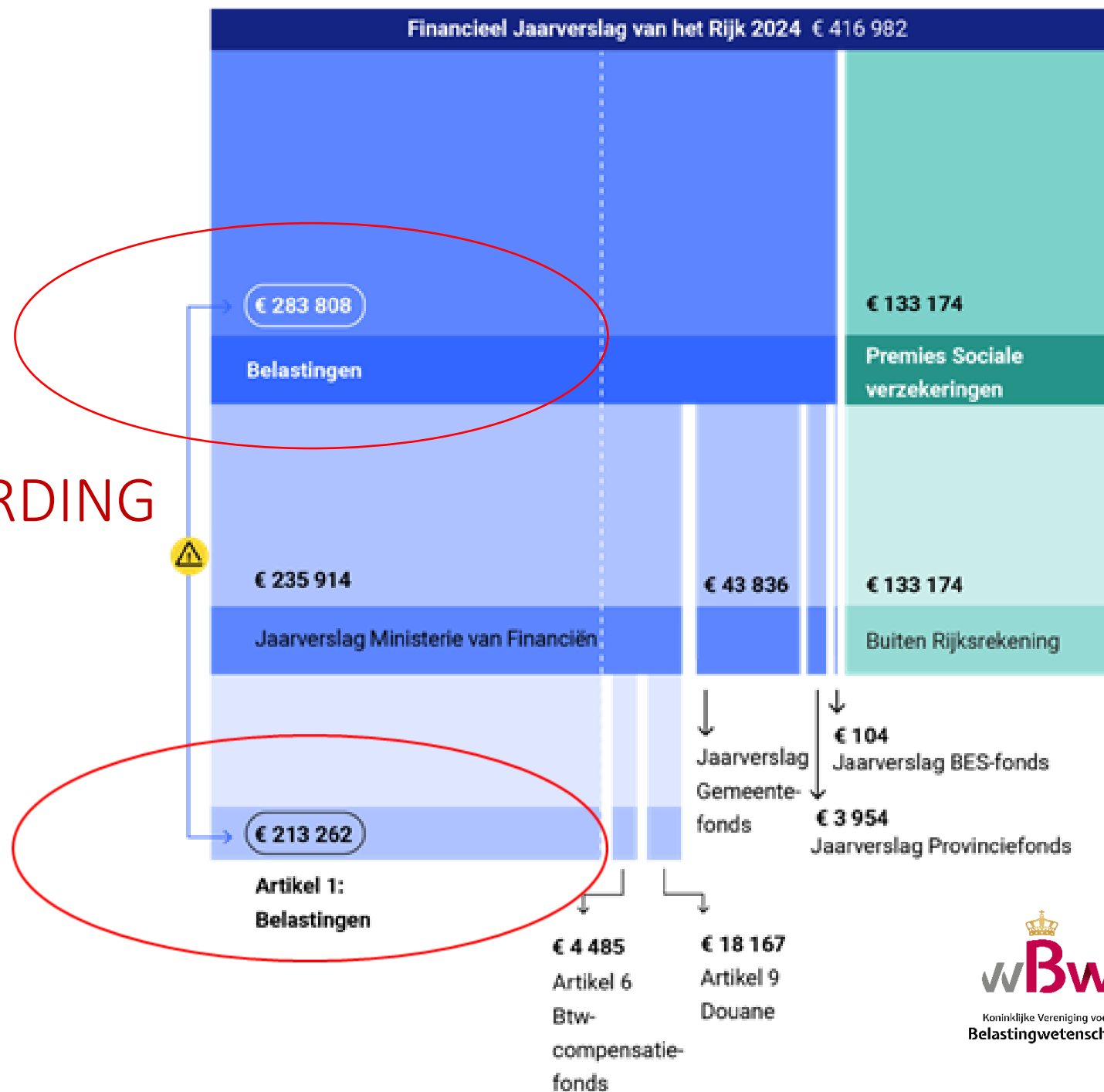
GEREALISEERDE EFFECTEN BELASTINGMAATREGELEN VAAK ONBEKEND



BUDGETTAIRE EFFECTEN TARIEFWIJZIGINGEN BOX 2



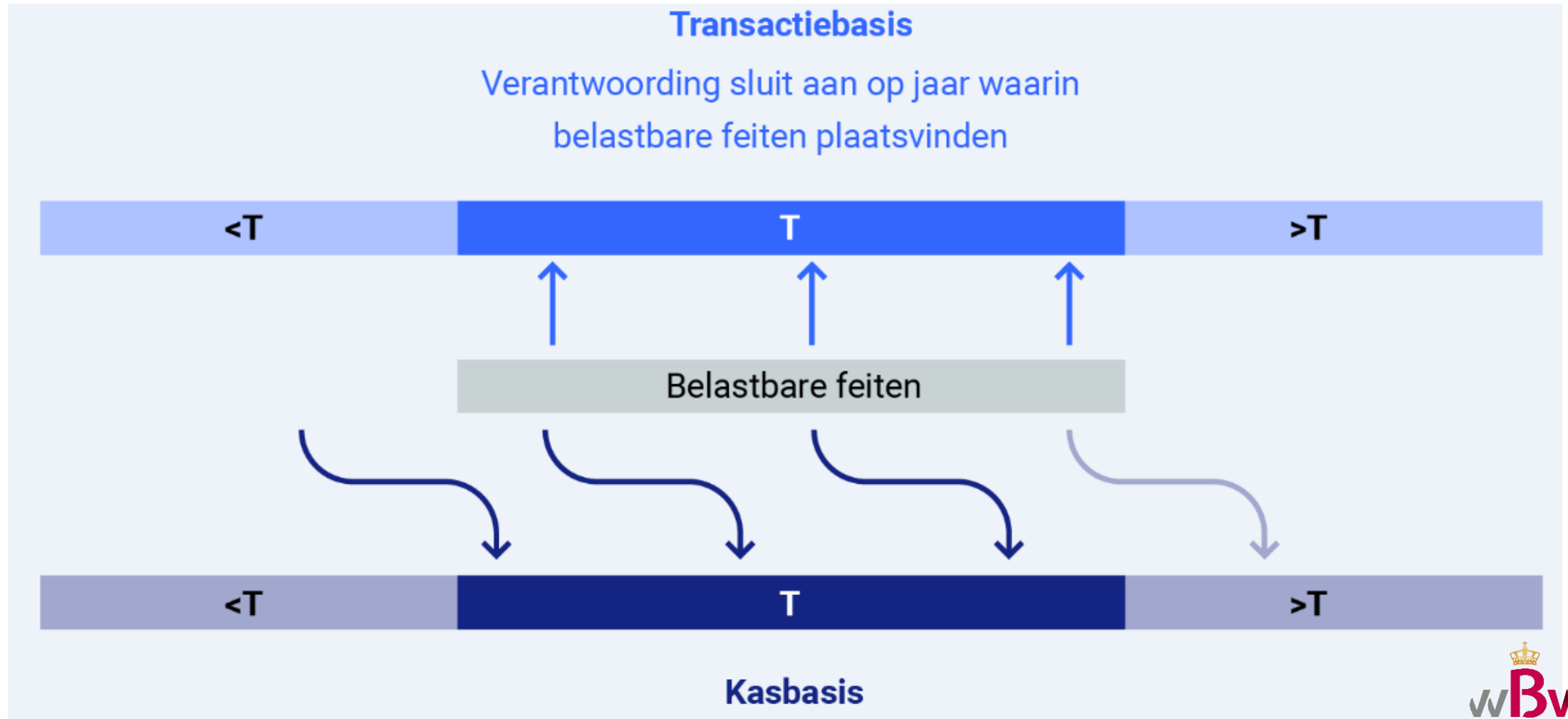
VERSPREIDE VERANTWOORDING



GEEN SPECIFICATIE BELASTINGMIDDELEN

Grootste belastingmiddelen (zonder premies)	Realisatie 2025 (EMU) in miljoenen
Loonbelasting	88.731
Omzetbelasting	83.291
Vennootschapsbelasting	49.356
Inkomstenbelasting	12.532
Belastingen op een milieugrondslag	6.804
Motorrijtuigenbelasting	5.205
Dividendbelasting	6.725
Invoerrechten	4.746
Overdrachtsbelasting	4.690
Schenk- en erfbelasting	4.100

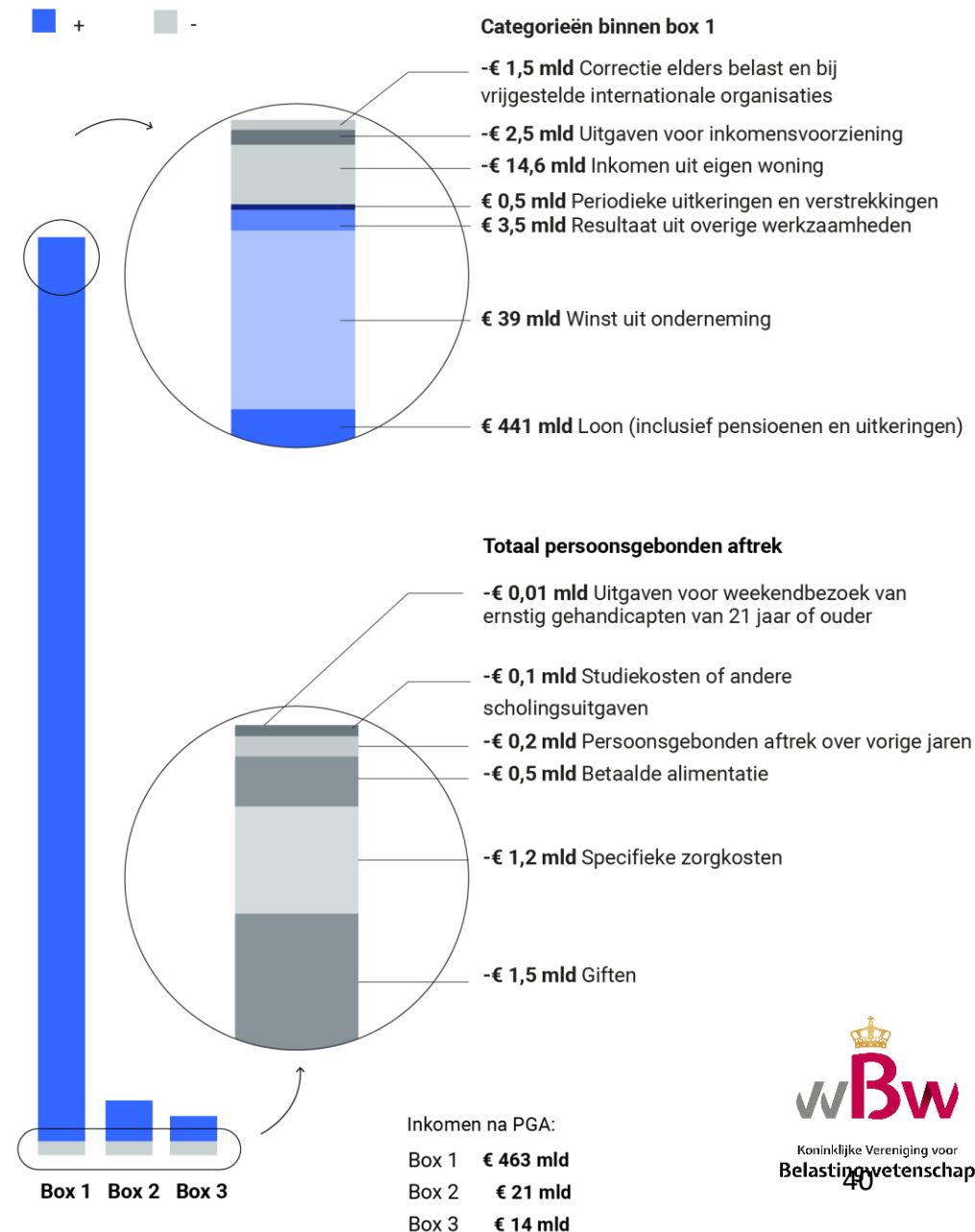
GEEN VERANTWOORDING OP TRANSACTIONEBASIS



Een verbeterde verantwoording over de belastingopbrengsten is wenselijk én mogelijk

Meer inzicht in de uitsplitsing van de inkomstenbelasting is mogelijk

De opbouw van de inkomstenbelasting van 2022 in belastinggrondslagen (boxen en inkomenscategorïeën) geeft gedetailleerdere beleidsinformatie.



JURIDISCHE RISICO'S

- Financiële risico's van juridische procedures in jaarverslagen
 - Uitzondering: belastingprocedures
- Gevolg: fiscale procedures met miljardenderiving blijven onvermeld
 - Box 3-arresten 2021 en 2024 (geraamde deriving: € 16,6 miljard euro)
- Uitzondering voor belastingprocedures onnodig

AANBEVELINGEN

1. **Verantwoord alle belastingontvangsten in het jaarverslag van het ministerie van Financiën**
2. Neem per belastingmiddel een meerjarig overzicht op van gerealiseerde ontvangsten
3. Verstrek meer diepgaande specificatie van de belastingontvangsten
4. **Verstrek verantwoordingsinformatie over belastingontvangsten op transactiebasis.**
5. Geef inzicht in financiële risico's uit lopende belastingprocedures.
6. Formuleer expliciet de overkoepelende doelen van het belastingstelsel naast het opbrengstdoel en rapporteer daarover.
7. Maak bij de parlementaire behandeling van fiscale wetsvoorstellen afspraken of de budgettaire en verdelingsaspecten van belastingmaatregelen gemonitord en/of geëvalueerd moeten worden, zeker als de raming onzeker is.
8. Kunnen de gerealiseerde budgettaire resultaten van een belastingmaatregel niet goed worden geïsoleerd? Overweeg dan relevante indicatoren voor (deel)effecten
9. Verbind consequenties aan fiscale beleidsevaluaties en behandel deze bij voorkeur in het parlement

STELLINGEN

- Stelling 1: De verantwoording over de gerealiseerde belastingontvangsten moet dezelfde diepgang krijgen als de verantwoording over de gerealiseerde uitgaven.
- Stelling 2: Er moet een eigen jaarlijkse verantwoordingsdag voor de gerealiseerde belastingontvangsten komen.



Ministerie van Financiën

Opvolging aanbevelingen 'Verantwoord belasten'

Presentatie Vereniging voor Belastingwetenschap

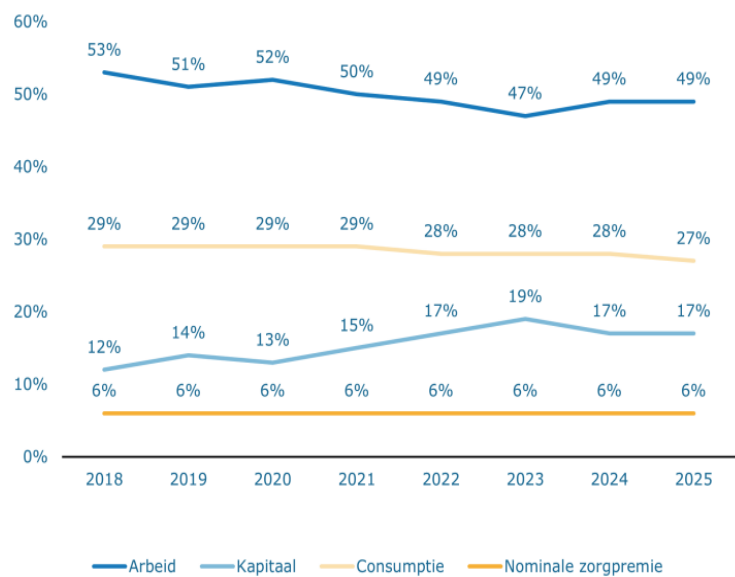
Erik Kranendonk

Aanbevelingen

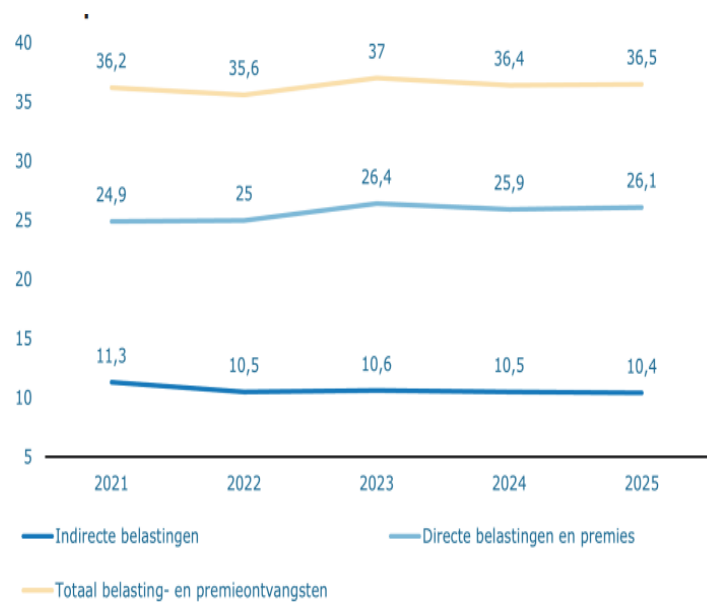
1. Verantwoord alle belastingontvangsten in het jaarverslag van het ministerie van Financiën
2. Neem per belastingmiddel een meerjarig overzicht op van gerealiseerde ontvangsten
3. Verstrek meer diepgaande specificatie van de belastingontvangsten
4. Verstrek verantwoordingsinformatie over belastingontvangsten op transactiebasis.
5. Geef inzicht in financiële risico's uit lopende belastingprocedures.
6. Formuleer expliciet de overkoepelende doelen van het belastingstelsel naast het opbrengstdoel en rapporteer daarover.
7. Maak bij de parlementaire behandeling van fiscale wetsvoorstellen afspraken of de budgettaire en verdelingsaspecten van belastingmaatregelen gemonitord en/of geëvalueerd moeten worden, zeker als de raming onzeker is.
8. Kunnen de gerealiseerde budgettaire resultaten van een belastingmaatregel niet goed worden geïsoleerd? Overweeg dan relevante indicatoren voor (deel)effecten
9. Verbind consequenties aan fiscale beleidsevaluaties en behandel deze bij voorkeur in het parlement.

Meerjarig overzicht belastingontvangsten / diepgaande specificatie

Belastinginkomsten naar grondslag (% totaal)



Belastingopbrengsten als %BBP



Invulling: meerjarige tabellen + uitsplitsing naar arbeid/kapitaal/consumptie en directe/indirecte belastingen

Uitdagingen:

- > Er zijn veel uitsplitsingen denkbaar
- > Uitsplitsingen naar groepen/middelen zijn niet altijd veelzeggend
 - Betaler ≠ degene die de belastingdruk draagt
 - Onderliggende (tegengestelde) ontwikkelingen

Tabel 2.2.2.2 Meerjarig overzicht belasting- en premieontvangsten					
	2021	2022	2023	2024	2025
Indirecte belastingen	100.609	104.471	110.407	117.762	123.140
Invoerrechten	3.812	4.784	4.252	4.297	4.746
Omzetbelasting	64.962	71.868	75.707	79.131	83.291
Belasting op personenauto's en motorrijwielen	1.506	1.458	1.425	1.382	1.331
Accijnzen	11.462	10.878	11.538	12.010	11.455
Overdrachtsbelasting	3.819	4.602	3.050	3.819	4.690
Assurantiebelasting	3.204	3.400	3.666	3.932	4.164
Motorrijtuigenbelasting	4.323	4.362	4.566	4.930	5.205
Belastingen op een milieugrondslag	4.518	1.239	5.263	6.638	6.804
Verbruiksbelasting van alcoholvrije dranken e.a.	268	291	283	612	633
Belasting op zware motorrijtuigen	199	198	204	198	204
Bankenbelasting	699	472	458	601	617
Inframarginale heffing	0	0	0	212	0
Verhuurderheffing	1.837	918	- 5	0	0
Directe belastingen en premie volksverzekeringen	148.428	169.890	189.936	195.633	207.996
Loon- en inkomensheffing	110.359	117.030	127.419	139.655	146.709
Dividendbelasting	4.422	5.464	10.954	6.922	6.725
Kansspelbelasting	339	859	956	991	1.011
Vennootschapsbelasting	30.786	38.261	47.493	44.556	49.356
Bronbelasting op rente en royalty's	24	58	110	94	95
Schenk- en erfbelasting	2.496	2.614	3.003	3.415	4.100
Solidariteitsbijdrage	0	5.605	0	0	0
Overige belastingontvangsten	172	365	384	364	230
Totaal belastingen en premie volksverzekeringen	249.209	274.726	300.727	313.759	331.366
Premies werknemersverzekeringen	73.788	79.015	87.398	94.930	101.163
Totaal belasting- en premieontvangsten	322.997	353.741	388.125	408.688	432.529

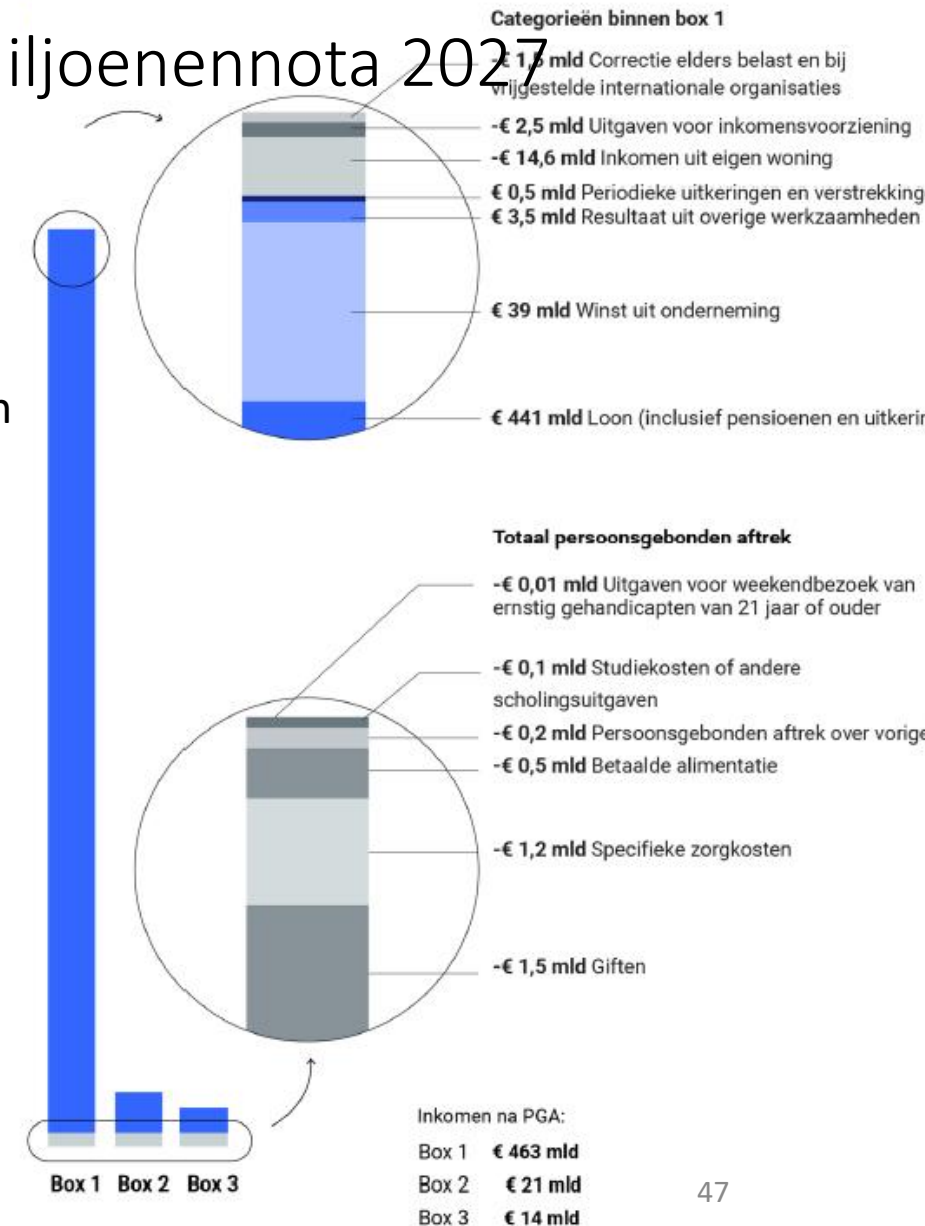
Diepgaandere specificatie belastingmiddelen in Miljoenennota 2027

Invulling:

- Focus op grote belastingsoorten en belastingsoorten die uit te splitsen zijn in 'meerdere onderdelen'
- Inkomstenbelasting, vennootschapsbelasting, dividendbelasting, overdrachtsbelasting, energiebelasting en schenk- en erfbelasting

Uitdagingen:

- Informatie alleen met vertraging beschikbaar
- Begrijpelijkheid van (grondslag)informatie



Stapsgewijs meer informatie over doelen belastingmiddelen

Invulling:

- Toetsen bij evaluaties / onderdeel Strategische Evaluatieagenda
- Focus van evaluaties (ook) op belastingmiddelen

Uitdagingen:

- Doelen vaak onduidelijk, soms tegenstrijdig en veranderen door de tijd
- Politieke weging speelt een rol

Meer inzicht in gerealiseerde opbrengsten of kosten beleidsmaatregelen

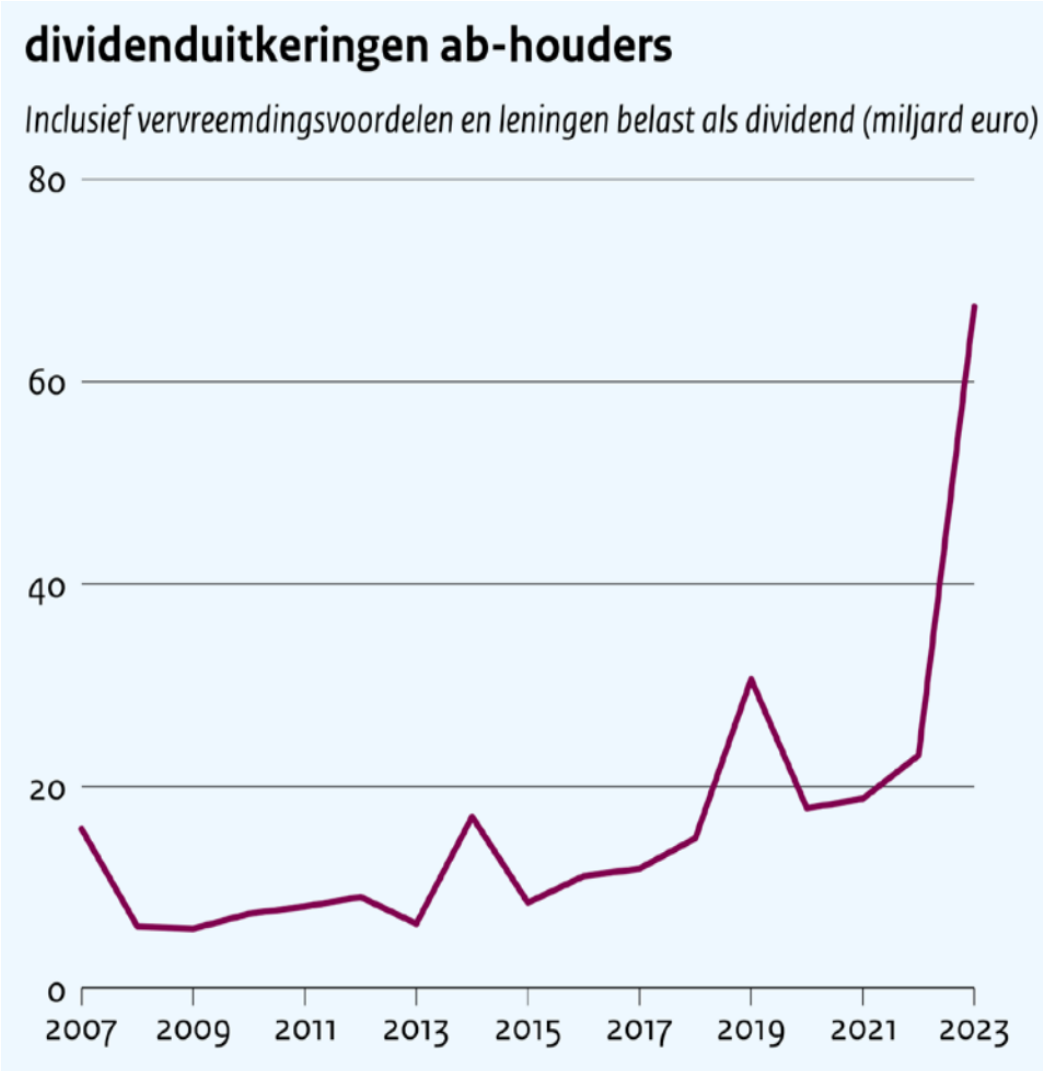
Invulling:

- Separate monitoringstrajecten, overzicht in Financieel Jaarverslag
- Focus op de meer onzekere ramingen met omvangrijk budgettair effect ($\geq$ € 500 mln.), komt expliciet terug in MvT

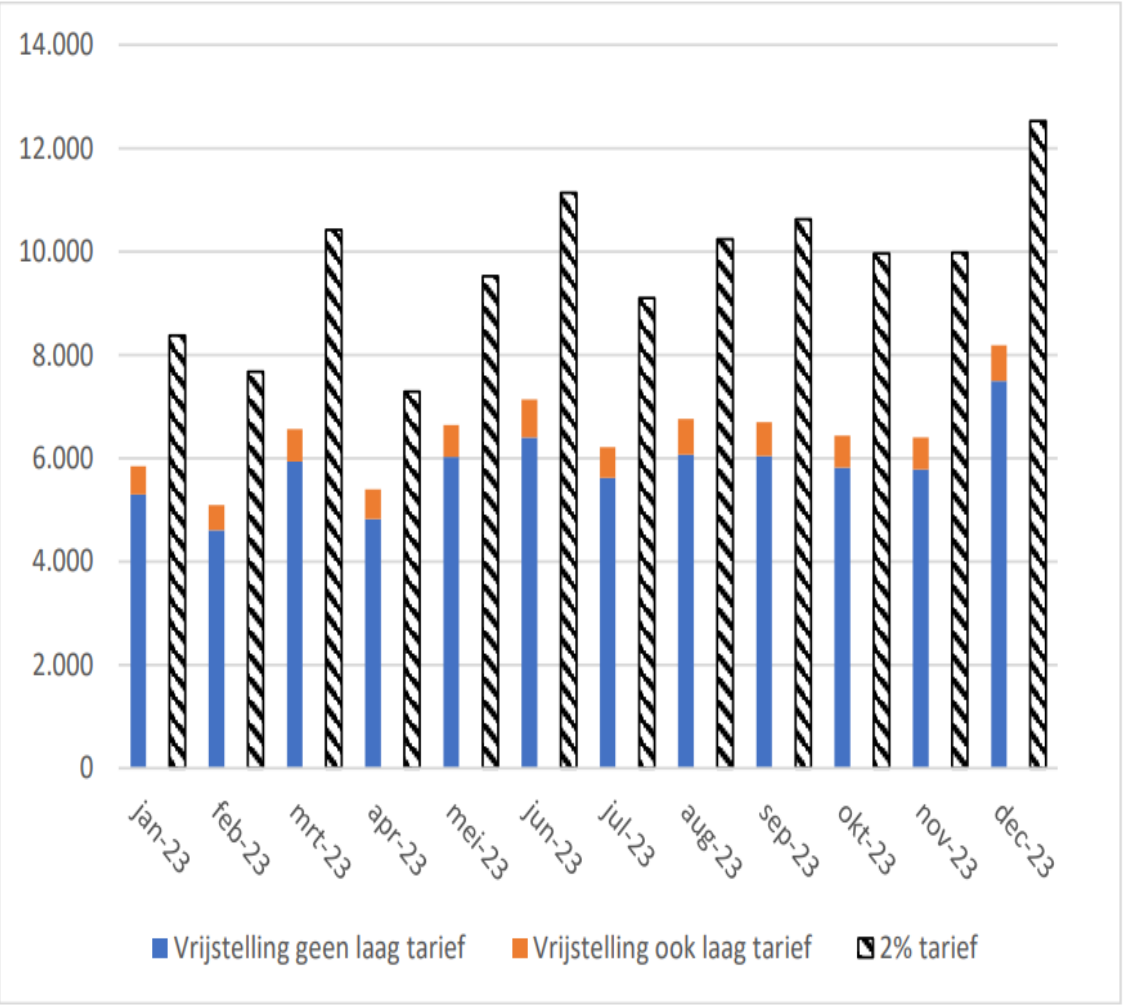
Uitdagingen:

- Zeer complex / tijdsintensief, tientallen fiscale maatregelen per jaar
- Data vaak afhankelijk van wat op het aangifte biljet staat
- Effect van een maatregel vaak lastig te onderscheiden van andere ontwikkelingen

Soms zijn gegevens beschikbaar uit aangifte data

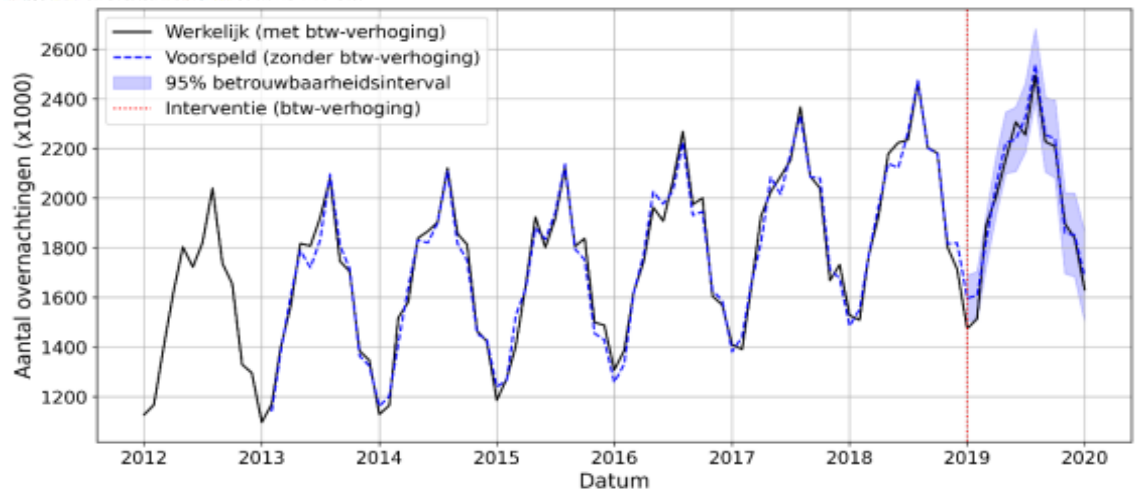


Toepassing startersvrijstelling OVB



Btw-verhoging op logies (6-9%)

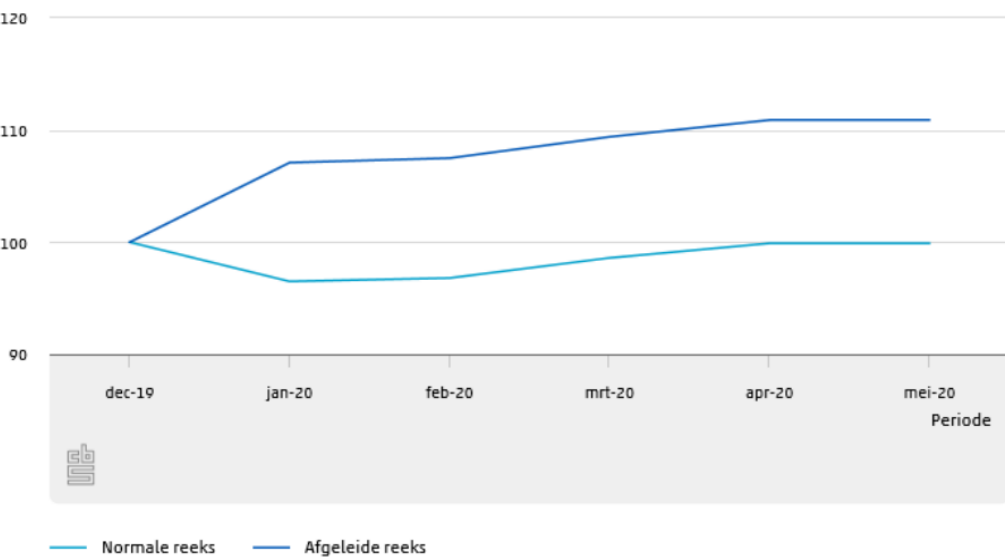
Werkelijke en voorspelde hoeveelheid overnachtingen (x1000, woonland Nederland) in Nederland na btw-verhoging van 6% naar 9% in 2019. Voorspellingen liggen alleen in januari en februari lager dan realisaties. Maanddata: CBS "Hotels; gasten, overnachtingen, woonland, regio". Analyse door Significant APE.



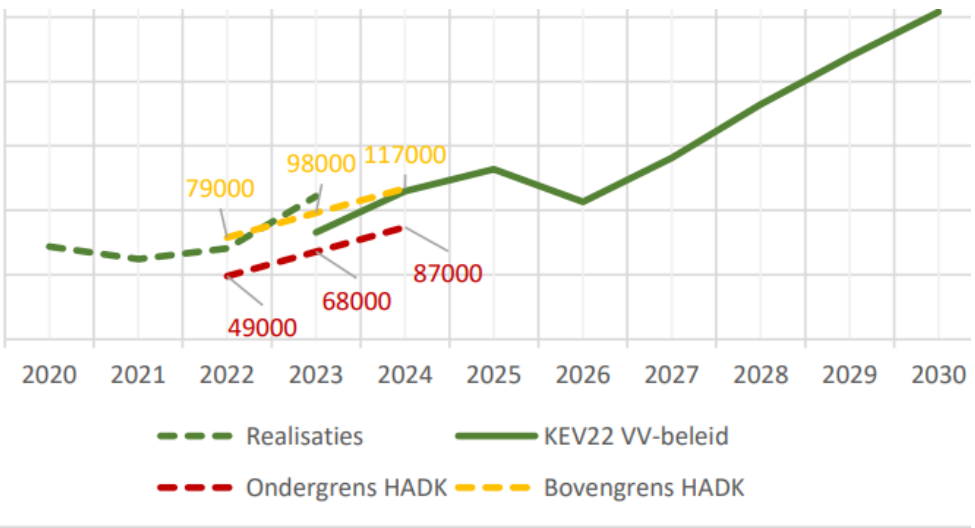
Verlaagd btw-tarief e-publicaties

Prijswontwikkeling elektronische publicaties

Prijsindex december 2019 = 100



Effecten stimulering Elektrische voertuigen



➤ 3 voorbeelden van 'maatwerk' monitoringstrajecten van afgelopen jaren

: "Hand aan de kraan"-bandbreedte en raming basispad KEV22

Stellingen:

- Om achteraf precies de opbrengst of kosten te kunnen vaststellen van een fiscale maatregel moet het aangiftebiljet uitgebreid worden
- Hoe meer (grondslag)informatie over belastingsoorten en uitsplitsingen hoe beter

HET BELASTINGSTELSEL IS BELEID, MAAR BEHANDELEN WE HET OOK ZO?

Prof dr Barbara Baarsma

15 juni 2026

Een quiz over belastinginkomsten

- €119,1
miljard

- <https://www.pwc.nl/nl/actueel-en-publicaties/themas/economie/totale-belastingbijdrage-nederlands-bedrijfsleven.html>

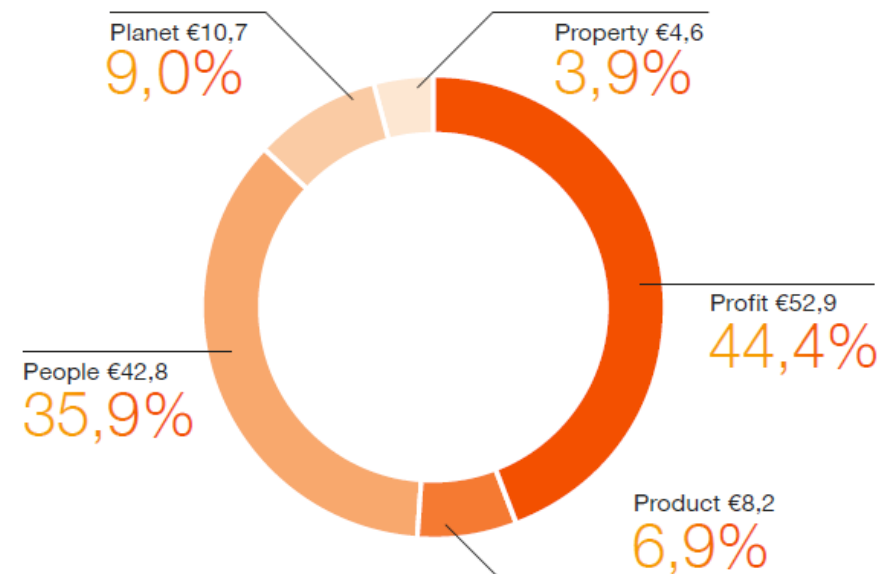
- 26%

- VPB

- 52 (van
de 66)

Totale belasting- en premieopbrengsten en premies

Betaalde belastingen en premies per categorie (de vijf 'P's') in 2025 in miljard euro



€ miljard	2023	2024	2025	Procentuele af-/toename (nominaal) in 2025
Totale belastingopbrengsten overheid	411,7	436,5	457,3	4,8%
Waarvan belastingen	282,5	301,2	311,0	3,2%
Waarvan sociale premies	129,3	135,2	146,4	8,2%
Door het bedrijfsleven betaalde belastingen	111,4	111,5	119,1	6,8%
Door het bedrijfsleven geïnde belastingen	186,6	190,9	200,7	5,1%

Tabel 8. Alle belastingen en sociale premies die door het bedrijfsleven zijn geïnd en betaald vormen de totale belastingbijdrage in 2025.

Belastingcategorie	Subcategorie	Welke van de vijf p's?	Geïnde belasting	Betaalde belasting	Totale opbrengst in 2024 (miljoen euro)	Totale opbrengst in 2025 (miljoen euro)	Betaald door het bedrijfsleven in 2024 (miljoen euro)	Betaald door het bedrijfsleven in 2025 (miljoen euro)	Aannames voor de berekening	Data-scope	Data-bron
Inkomstenbelasting	Vennootschapsbelasting	Profit		x	45.175	49.858	43.978	48.536	In 2025 heeft het bedrijfsleven hetzelfde aandeel in de volledige opbrengst als in 2024	Sectordata (SBI A-N)	CBS
Premies	Arbeidsongeschiktheidsfonds (Aof) werkgevers	People		x	23.216	25.088	14.133	15.121	In 2025 heeft het bedrijfsleven hetzelfde aandeel in de volledige opbrengst als in 2024	Alle bedrijven (SBI A-U)	Eurostat
Premies	Zorgverzekeringsfonds (Zvf) werkgevers	People		x	21.206	22.571	12.910	13.605	In 2025 heeft het bedrijfsleven hetzelfde aandeel in de volledige opbrengst als in 2024	Alle bedrijven (SBI A-U)	Eurostat
Premies	Algemeen Werkloosheidsfonds (Awf) werkgevers	People		x	10.107	10.996	10.107	10.996	Het bedrijfsleven betaalt het volledige bedrag van deze belasting	Alle bedrijven (SBI A-U)	CBS
Overige belastingen	Assurantiebelasting	Product	x	x	3.932	4.164	3.932	4.164	Het bedrijfsleven betaalt en int het volledige bedrag van deze belasting	Alle bedrijven (SBI A-U)	CBS
Overige belastingen	Energiebelasting en opslag duurzame energie	Planet	x	x	9.928	10.117	3.371	3.435	In 2025 heeft het bedrijfsleven hetzelfde aandeel in de volledige opbrengst als in 2024	Sectordata (SBI A-N)	CBS
Invoerheffingen	Invoerheffingen	Product	x	x	3.332	3.491	3.332	3.491	Het bedrijfsleven betaalt en int het volledige bedrag van deze belasting	Alle bedrijven (SBI A-U)	Eurostat
Overige belastingen	Onroerendezaakbelasting (producentendeel)	Property		x	5.587	6.166	2.721	3.014	De berekening is gebaseerd op het aandeel van het niet-residentieel vastgoed in de totale gemeentelijke begrotingen voor de onroerendezaakbelasting	Alle bedrijven (SBI A-U)	CBS
Overige belastingen	Dividendbelasting (waarvan betaald door bedrijven)	Profit	x	x	6.363	6.706	2.573	2.712	In 2025 heeft het bedrijfsleven hetzelfde aandeel in de volledige opbrengst als in 2024	Alle bedrijven (SBI A-U)	Eurostat
Accijns	Accijns op benzine	Planet	x	x	4.528	4.541	1.872	1.877	Het bedrijfsleven int het volledige bedrag van deze belasting	Alle bedrijven (SBI A-U)	CBS
Premies	Werkhervattingskas (Whk) werkgevers	People		x	2.041	2.487	1.243	1.499	De berekening is gebaseerd op het percentage werknemers in het bedrijfsleven (SBI A-N)	Alle bedrijven (SBI A-U)	Eurostat
Accijns	Accijns op overige minerale oliën	Planet	x	x	3.339	3.205	1.380	1.325	Het bedrijfsleven int het volledige bedrag van deze belasting	Alle bedrijven (SBI A-U)	CBS
Overige belastingen	Motorrijtuigenbelasting en provinciale opcenten (producentendeel+consumentendeel)	Planet		x	6.748	7.271	1.160	1.250	In 2025 heeft het bedrijfsleven hetzelfde aandeel in de volledige opbrengst als in 2024	Sectordata (SBI A-N)	CBS
Premies	Uniforme opslag kinderopvang (Aof) werkgevers	People		x	1.702	1.814	1.036	1.093	De berekening is gebaseerd op het percentage werknemers in het bedrijfsleven (SBI A-N)	Alle bedrijven (SBI A-U)	CBS
Overige belastingen	Emissierechten	Planet	x	x	1.660	920	1.651	915	In 2025 heeft het bedrijfsleven hetzelfde aandeel in de volledige opbrengst als in 2024	Sectordata (SBI A-N)	CBS
Inkomstenbelasting	Kansspelbelasting (producentendeel)	Profit		x	1.001	1.013	817	827	In 2025 heeft het bedrijfsleven hetzelfde aandeel in de volledige opbrengst als in 2024	Alle bedrijven (SBI A-U)	Eurostat
Overige belastingen	Belasting personenauto's en motorrijtuigen	Planet		x	1.383	1.330	840	808	In 2025 heeft het bedrijfsleven hetzelfde aandeel in de volledige opbrengst als in 2024	Sectordata (SBI A-N)	CBS
Overige belastingen	Overdrachtsbelasting	Property		x	3.819	4.691	646	793	De berekening is gebaseerd op het aandeel van niet-residentieel vastgoed in het totale vastgoed	Alle bedrijven (SBI A-U)	CBS

Mei 2024

De totale belastingbijdrage van het Nederlandse bedrijfsleven in 2023



De totale belastingbijdrage van het Nederlandse bedrijfsleven in

Mei 2025



De totale belastingbijdrage van het Nederlandse bedrijfsleven in 2025

Mei 2026

36 418

Wijziging van enkele belastingwetten en enige andere wetten (Belastingplan 2024)

C

VERSLAG VAN DE VASTE COMMISSIE VOOR FINANCIËN¹
Vastgesteld 16 november 2023

Het voorliggende wetsvoorstel heeft de commissie aanleiding gegeven tot het maken van de volgende opmerkingen en het stellen van de volgende vragen.

Inleiding

De **BBB**-fractieleden hebben met veel belangstelling kennisgenomen van het Pakket Belastingplan 2024. Daarover hebben zij een aantal vragen. Het lid van de **50PLUS**-fractie sluit zich bij deze vragen aan.

De leden van de fractie van **GroenLinks-PvdA** leggen de regering naar aanleiding van het Pakket Belastingplan 2024 nog graag de volgende vragen voor.

De fractieleden van de **VVD** hebben met belangstelling kennisgenomen van het wetsvoorstel en stellen graag nog een aantal vragen. Het lid van de **50PLUS**-fractie sluit zich bij deze vragen aan.

De leden van de **CDA**-fractie hebben kennisgenomen van voorliggend wetsvoorstel en hebben daarbij nog diverse vragen en opmerkingen. Het lid van de **50PLUS**-fractie sluit zich bij deze vragen aan.

De fractieleden van **D66** hebben met belangstelling kennisgenomen van het wetsvoorstel en hebben nog enkele vragen.

¹ Samenstelling:
Kroon (BBB) (ondervoorzitter), Van Wijk (BBB), Heijnen (BBB), Griffioen (BBB), Martens (GroenLinks-PvdA), Crone (GroenLinks-PvdA), Karimi (GroenLinks-PvdA), Van Gorp (GroenLinks-PvdA), Rosenmöller (GroenLinks-PvdA), Van Ballekom (VVD) (voorzitter), Van de Sanden (VVD), Vogels (VVD), Bovens (CDA), Bakker-Klein (CDA), Aerdts (D66), Moonen (D66), Van Strien (PVV), Visseren-Hamakers (PvdD), Baumgarten (JA21), Van Apeldoorn (SP), Holterhues (CU), Van den Oetelaar (FVD), Schalk (SGP), Hartog (Volt), Van Rooijen (50PLUS), Van der Goot (OPNL)

Kan de regering aangeven hoeveel belasting de top 100 grootste bedrijven in Nederland aan belastingen afdragen, uitgesplitst per belastingmiddel? Welk aandeel van in het totaal aan afgedragen belastingen nemen deze 100 bedrijven voor hun rekening? Wat zegt dit over de economische relevantie van deze ondernemingen voor Nederland?

Kan de regering aangeven wat de belasting de 4.000 grootste bedrijven in Nederland aan belastingen afdragen, uitgesplitst per belastingmiddel? Welk aandeel van in het totaal aan afgedragen belastingen nemen deze 4.000 bedrijven voor hun rekening? Wat zegt dit over de economische relevantie van deze ondernemingen voor Nederland?

Kan de regering aangeven wat de ontwikkeling is van de opbrengst van de winstbelasting (inkomstbelasting plus dividendbelasting) in relatie tot het BBP en de totale belastingmix? Welk aandeel van de winstbelasting wordt afgedragen door het mkb en door het grootbedrijf? Klopt het dat het overgrote deel van de totale belastingopbrengsten van bedrijven haar oorsprong kent in grote bedrijven en dat een groot deel van die opbrengsten verloren is aan de top 100 ondernemingen in Nederland (waarvan een groot aantal beursgenoteerd zijn)? Vindt de regering het verstandig om de rekening voor het bedrijfsleven nog verder te laten oplopen, met het risico dat zij hun investeringen elders plegen of zelfs overwegen Nederland te verlaten?

Bijdrage van bedrijfsleven aan belastinginkomsten groeit sneller dan economie

Auteur: ANP

Het Nederlandse bedrijfsleven heeft vorig jaar een grotere bijdrage geleverd aan de overheidsfinanciën. Dat schrijft consultancybureau PwC. Uit jaarlijks onderzoek blijkt dat bedrijven samen 119,1 miljard euro aan belastingen en sociale premies betaalden.

Moet je horen

Bijdrage van bedrijfsleven aan belastinginkomsten groeit sneller dan economie

4 min 43 sec

'Daarmee groeit de fiscale bijdrage van het bedrijfsleven in verhouding harder dan de Nederlandse economie, die in 2025 met 1,8 procent toenam', aldus de publicatie. De bijdrage van de bedrijven groeide – gecorrigeerd voor inflatie – met 3,4 procent.

Meer dan een kwart

Volgens hoofdeconoom van PwC, Barbara Baarsma, is de directe belastingbijdrage van bedrijven goed voor meer dan een kwart (26 procent) van alle belasting- en premie-inkomsten van de overheid.



FISCAAL

Belastingbijdrage bedrijfsleven is vorig jaar licht gestegen

Laurens Berentsen
Amsterdam

Het aandeel dat het bedrijfsleven bijdraagt aan de totale belasting- en premie-inkomsten in Nederland is vorig jaar licht gestegen. Dat aandeel kwam in 2025 uit op 26,0%, tegen 25,6% in 2024. Naast de €119,1 mrd die bedrijven vorig jaar gezamenlijk aan de staatskas betaalden, hebben zij €200,7 mrd aan belastingen en sociale premies geïnd en afgedragen.

Beide bedragen mogen niet zomaar bij elkaar worden opgeteld, omdat er dubbelingen zitten in de belastingen en premies die bedrijven betalen, en die zij innen en afdragen. Maar als hiermee rekening wordt gehouden, is het Nederlandse bedrijfsleven direct betrokken geweest bij €301,6 mrd van de in totaal €457,3 mrd aan belastingen en premies die in 2025 zijn betaald, aldus PwC.

De cijfers komen uit de derde editie van een jaarlijks onderzoek van de accountants- en adviesorganisatie bedrijfsfinanciën.

Wolters Kluwer

Tact toe home Vrij Vandaag Nieuws Verdieping Opties Dossiers Agenda Shop Box 3

Nieuws PwC belastingbijdrage bedrijven groeit in verhouding harder

WOLTERS KLUWER

PwC: belastingbijdrage bedrijven groeit in verhouding harder

20 mei 2026

MEEST GELEZEN

IN VERBOD
Persoonlijke omstandigheden
gemaakte leveringen geen
verschobare termijnoverschrijding op
21 mei 2026

IN VERBOD
Beleidsbesluit fiscale maatregelen naar
aanleiding van de energietoestand
gepubliceerd
21 mei 2026

VERBOD
Belasting 500 2026/12
21 mei 2026

RECHT
Fiscus wijst op belang van juist dagloos
in loonaanhef
21 mei 2026

IN VERBOD
Geen voorlopige voorziening voor
aanpak 18 wegens gebrek aan
spoedkend belang
21 mei 2026

Het Nederlandse bedrijfsleven heeft vorig jaar een grotere bijdrage geleverd aan de overheidsfinanciën. Dat schrijft consultancybureau PwC. Uit jaarlijks onderzoek blijkt dat bedrijven samen 119,1 miljard euro aan belastingen en sociale premies betaalden.

'Daarmee groeit de fiscale bijdrage van het bedrijfsleven in verhouding harder dan de Nederlandse economie, die in 2025 met 1,8 procent toenam', aldus de publicatie.

Volgens hoofdeconoom van PwC, Barbara Baarsma, is de directe belastingbijdrage van bedrijven goed voor meer dan een kwart (26 procent) van alle belasting- en premie-inkomsten van de overheid.

'De cijfers laten zien dat het bedrijfsleven niet alleen belangrijk is als belastingbetaler, maar ook als afvoerder van het belastingstelsel', aldus het rapport (fig. 1).

pagina 4

Vorig jaar bedroeg die 14,7% van de financiële bijdrage van €812,1 mrd. Een jaar eerder was dat 14,6%.

Het bedrijfsleven is het meest geld kwijt aan de winst- oftewel vennootschapsbelasting (vpb). Vorig jaar betaalden bedrijven samen €48,5 mrd vpb. Dat was €4,6 mrd meer dan in 2024. Op twee staat de premie voor het arbeidsongeschiktheidsfonds (Aof). Die kostte het bedrijfsleven vorig jaar €15,1 mrd. Uit dit fonds worden uitkeringen zoals de WIA en de Ziektewet bekostigd.

Het kabinet-jetten is voornemens de premie te verhogen, om werkgevers op die manier te laten meebetalen aan de vrijheidsbijdrage, de belastingverhoging waarmee de extra miljarden voor defensie moeten worden opgehaald.

Van de 52 verschillende belastingen en premies waarmee bedrijven maken kunnen krijgen, is de heffing die banken betalen voor het depositogarantiestelsel het sterkst

PwC constateert dat het bedrijfsleven

PwC: ondernemers betalen meer dan politiek zich realiseert

Kwart taks van bedrijf

Bedrijven dragen veel meer bij aan de inkomsten van de overheid dan politici zich realiseren. Als het ondernemingsklimaat niet verbetert, komen die belastinginkomsten onder druk en zijn publieke voorzieningen moeilijker overeind te houden.

door Martin Visser

Dat stellen hoofdeconoom Barbara Baarsma en belastingexpert Kees de Boer van consultancybureau PwC. Uit jaarlijks onderzoek van PwC blijkt dat het bedrijfsleven meer dan een kwart van de belastinginkomsten opbrengt: 119,1 miljard euro in 2025, tegen 114,7 miljard euro in 2024. Dat bedrag is vorig jaar met 1,8 procent toegenomen, aldus de Nederlandse economie.

In het kort

- Bedrijven betalen 26 procent van alle belastinginkomsten, blijkt uit PwC-onderzoek. In totaal 119 miljard euro.
- Daarmee innen bedrijven een kwart van de belastingen.

Ondernemers betalen 119 miljard euro aan belasting: complexe regelgeving en beleid zetten bijdrage onder druk



In 2025 betaalden bedrijven maar liefst 119,1 miljard euro aan belastingen en premies. Foto: Shutterstock. In 2025 betaalden bedrijven maar liefst 119,1 miljard euro aan belastingen en premies. Foto: Shutterstock.

Geschreven door: Redactie De Ondernemer
Leestijd 2 minuten • 20 mei 2026, 10:47

Het Nederlandse bedrijfsleven is een onmisbare pijler onder de overheidsfinanciën, zo blijkt uit onderzoek van consultancybureau PwC. In 2025 betaalden bedrijven maar liefst 119,1 miljard euro aan belastingen en premies. Die bijdrage is niet vanzelfsprekend: complexe regelgeving en afnemende investeringsbereidheid zetten de fiscale rol van bedrijven onder druk.



naar stabiel beleid. belangrijke onderdeel een goed investeringsklimaat is een voorwaarde voor belastinginkomsten, aldus de PwC-expert Jansma.

tijd. Steeds meer bedrijven vertrekken, overwegen dat te doen of doen het uit bedrijfsomstandigheden buiten Nederland.

Voorspelbaar

De skyline van de Amsterdamse Zuidas.

lastigheidsdienst gedurd. Wel dit voor ondernemers betekent, wordt volgens Jansma minder overwogen.



Verkeerde verslaggevingsbasis

- Nederland gebruikt kasbasis: Belastingen worden verantwoord wanneer ze worden betaald
- Internationale standaard = transactiebasis, waarbij wordt gekeken naar het jaar waarin het belastbare feit plaatsvindt
- Gevolgen van kasbasis:
 - mismatch tussen economische activiteit en verslagjaar
 - vertekening bij gedragseffecten
 - minder bruikbare informatie voor beleid
- Probleem volgens **Rekenkamer**: De cijfers volgen de kas, niet de economie en dus niet het beleid
- Reactie **MinFin**: De kasbasis is praktisch; transactiebasis voegen we selectief toe waar dat kan

Geen inzicht in doelen en resultaten

- Te smalle doelstelling
 - In begroting en verantwoording geldt slechts één doel: inkomsten genereren voor de overheid
 - Andere doelen ontbreken, zoals: herverdeling, gedragssturing (bijv. milieu, gezondheid) en verdeling tussen groepen
 - Gevolg: daar wordt ook niet over gerapporteerd.
- Geen inzicht in realisatie van belastingmaatregelen
 - Ramingen (bij invoering) zijn beschikbaar maar realisatiecijfers ontbreken systematisch
- Probleem volgens **Rekenkamer**: We weten vooraf wat belastingmaatregelen moeten opleveren, maar niet achteraf wat ze daadwerkelijk doen
- Reactie **MinFin**: Dat inzicht is wenselijk, maar vaak moeilijk te leveren; daarom monitoren we alleen selectief en pragmatisch

Waar zit de echte spanning tussen Algemene Rekenkamer (AR) en MinFin?

1. Controleerbaarheid

- AR: parlement kan nu niet goed controleren en dat is een probleem
- MinFin: controle is belangrijk, maar volledige meetbaarheid is niet realistisch

2. Meetbaarheid van beleidseffecten

- AR: moet beter want anders geen goed beleid
- MinFin: vaak methodisch onmogelijk (causaliteit, gedrag, timing)

3. Systeemverandering vs incrementaliteit

- AR: impliciet pleidooi voor [systeemupgrade](#) (volgende slide)
- MinFin: kiest voor incrementele verbeteringen, geen paradigmashift?

Drie elementen van de systeemupgrade

Het Nederlandse belastingstelsel wordt wel beleidsmatig ingezet, maar niet als beleid gemonitord

Het verantwoordingssysteem moet worden geüpgraded van administratie naar sturingsinstrument:

1. Andere meetbasis (**accounting layer**): van kas- naar transactiebasis
 2. Veel meer granulariteit, verschillen analyseren en gedragseffecten begrijpen (**data en analytics layer**): grondslagen (inkomen, winst, vermogen), verdeling over groepen, en type belastingbetalers
 3. Koppeling met beleid en doelen (**governance layer**): doelen formuleren (herverdeling, gedrag, etc.), daar jaarlijks op rapporteren, en belastingmaatregelen systematisch monitoren
- **Feedback loop**: leren & beleid aanpassen

Stellingen/vragen

- Moet belastingontvangsten worden behandeld als “beleid dat je kunt sturen en evalueren” (AR), of als “economische uitkomst die je vooral toelicht” (MinFin)?
- Belastingopbrengsten moeten worden behandeld als beleidsresultaat en dus net zo worden gemonitord en verantwoord als uitgaven
- Het argument dat beleidseffecten moeilijk meetbaar zijn, is geen reden om ze niet systematisch te meten
- De keuze voor kasbasis is niet neutraal: het bepaalt wat we wél en níet zien
- Meer detail in belastingdata is alleen waardevol als het leidt tot betere beleidsbeslissingen

Thank you